

Tržište voća u Republici Hrvatskoj

Željka Mesić, Marina Tomić Maksan

*Sveučilište u Zagrebu Agronomski fakultet, Zavod za marketing i inovacije u agrobiznisu,
Svetošimunska cesta 25, Zagreb, Hrvatska (zmesic@agr.hr)*

SAŽETAK

Cilj je rada analizirati tržište voća u Hrvatskoj temeljem ključnih tržišnih pokazatelja, kao što su proizvodnja, uvoz, izvoz i ukupna potrošnja voća, s posebnim naglaskom na 2023. godinu. Rezultati pokazuju neravnotežu između domaće proizvodnje i potrošnje. Pokrivenost uvoza izvozom u 2023. godini iznosi približno 31,5 %, uz samodostatnost od samo 46 %. Najznačajnije uvozne kategorije su tropsko voće (osobito banane), citrusi i jabuke, dok se najviše izvoze jabuke, banane (reeksport) i stolno grožđe. Niska razina samodostatnosti ukazuje na to da je hrvatsko tržište voća dugoročno strukturno ovisno o uvozu, što povećava ranjivost sustava opskrbe hranom i zahtijeva ciljane mjere za jačanje domaće proizvodnje. Preporučuje se povećanje ulaganja u navodnjavanje i modernizaciju nasada, razvoj kratkih lanaca opskrbe te poticanje ekološke proizvodnje, prerade i promocije domaćeg voća.

Ključne riječi: tržište voća, Hrvatska, proizvodno-potrošna bilanca, samodostatnost

UVOD

Voćarstvo predstavlja važan segment poljoprivredne proizvodnje u Hrvatskoj, kako s gospodarskog tako i s prehrambenog aspekta. Ima dugu tradiciju i ključnu ulogu u ruralnom razvoju, očuvanju krajobraza te diversifikaciji poljoprivrednih gospodarstava (MPŠR, 2024, 2025). Osim što pridonosi stvaranju dohotka i zapošljavanju u ruralnim područjima, voćarstvo ima i važnu ulogu u opskrbi stanovništva svježim, nutritivno vrijednim proizvodima koji su temelj uravnotežene prehrane.

Zahvaljujući povoljnim klimatskim uvjetima i raznolikosti agroekoloških područja, Hrvatska ima značajan potencijal za uzgoj širokog spektra voćnih vrsta – od kontinentalnih kultura poput jabuka, krušaka, šljiva i trešanja do mediteranskih vrsta poput mandarina, smokava i maslina. Ova kombinacija klimatskih zona omogućuje diverzificiranu proizvodnju i razvoj specifičnih tržišnih niša, primjerice u segmentu ekološke proizvodnje. Međutim, unatoč tim prirodnim prednostima, sektor voćarstva suočava se s nizom strukturnih i tehnoloških izazova koji ograničavaju njegovu konkurentnost i održivost. Hrvatsko voćarstvo obilježavaju fragmentiranost proizvodnje, mali prosječni obujam gospodarstava, nedostatna ulaganja u modernizaciju i navodnjavanje te sve izraženiji utjecaj klimatskih promjena. Elementarne nepogode, kasni mrazovi, suše i ekstremne

vremenske pojave redovito uzrokuju gubitke u prinosima i smanjenju kvalitete plodova. Dodatni problem predstavlja nedovoljna tržišna povezanost samih proizvođača, kao i proizvođača i otkupljivača, manjak skladišnih i rashladnih kapaciteta te ograničena prerada voća, što smanjuje dodanu vrijednost domaće proizvodnje.

Prema podacima Godišnjeg izvješća o stanju poljoprivrede u 2023. godini (MPŠR, 2024), u razdoblju od 2018. do 2023. godine površina voćnjaka povećala se, a njihov udio u ukupno korištenom poljoprivrednom zemljištu porastao je s 2,2 % na 2,6 %. U istom razdoblju proizvodnja voća u ukupnoj vrijednosti poljoprivredne proizvodnje sudjelovala je s prosječnih 2,5 %. U proizvodnji voća u Hrvatskoj dominiraju jabuke i mandarine, dok površinski prevladavaju nasadi orašastih plodova, ponajprije lješnjaka i oraha. Gotovo 97 % ukupne proizvodnje potječe iz intenzivnog uzgoja, no unatoč tome, ukupan obujam proizvodnje i dalje je relativno malen. To upućuje na snažnu koncentraciju proizvodnje u nekoliko intenzivnih nasada, dok brojni manji proizvođači ostaju ograničeni niskom produktivnošću, manjkom ulaganja i slabom tržišnom pozicijom.

U ekološkoj proizvodnji najviše je površina pod orašastim voćem, dok se najveća količina ekološke proizvodnje ostvaruje kod jabuka. U odnosu na 2022. godinu povećana je proizvodnja ekoloških citrusa (+40,9 %), jabuka (+34 %), grožđa (+13,3 %) i maslina (+2,5 %), dok ostale ekološke voćne kulture bilježe pad proizvodnje. Značajnu ulogu u jačanju konkurentnosti i tržišnog položaja proizvođača imaju proizvođačke organizacije, koje poljoprivredni proizvođači osnivaju radi zajedničkog nastupa na tržištu, koncentriranja ponude i postizanja povoljnijih uvjeta otkupa. U Hrvatskoj je 2023. godine djelovalo ukupno 27 priznatih proizvođačkih organizacija u devet sektora, od čega sedam u sektoru voća i povrća – najvećem po broju organizacija (Ministarstvo poljoprivrede, 2024). U skladu s *Nacionalnom strategijom za sektor voća i povrća*, u razdoblju od 2021. do 2023. godine odobrena su dva trogodišnja operativna programa za proizvođačke organizacije PZ Jabuka HR i Vip Panonia d.o.o., uz ukupno isplaćenih 184,2 tisuće eura iz sredstava EFJP-a i državnog proračuna. Takvi modeli udruživanja doprinose boljoj koordinaciji proizvodnje, zajedničkom plasmanu i promociji proizvoda te jačanju pregovaračke moći proizvođača na tržištu.

Uzimajući u obzir navedene strukturne i tržišne karakteristike, potrebno je sagledati stvarno stanje u sektoru voćarstva kako bi se prepoznale prilike za jačanje konkurentnosti i otpornosti domaće proizvodnje. Zbog toga je cilj rada analizirati tržište voća u Hrvatskoj u 2023. godini kroz prikaz proizvodnje, potrošnje, vanjskotrgovinske razmjene, stupnja samodostatnosti i veleprodajnih cijena, s ciljem prepoznavanja ključnih trendova, izazova i mogućnosti za unapređenje konkurentnosti domaće proizvodnje.

MATERIJAL I METODE

Za prikaz hrvatskog tržišta voća korištena je metoda proizvodno-potrošnih bilanci, sukladno metodologiji Statističkog ureda Europskih zajednica (EUROSTAT) (Doc. ASA/PE/609; Doc. ASA/PE/612; Doc. ASA/PE/641 – Voće). Prema EUROSTAT-ovoj metodologiji, temeljno pravilo bilanciranja je da se ukupna proizvodnja pojedinog proizvoda ili agregata u jednoj godini saldira

s veličinom vanjskotrgovinske razmjene i zaliha. Dobivena veličina predstavlja raspoložive količine za ljudsku potrošnju i dijeli se s brojem potrošača u zemlji kako bi se dobila potrošnja po stanovniku. U radu su korišteni podaci o biljnoj proizvodnji, uvozu i izvozu Državnog zavoda za statistiku (DZS) te podaci iz Godišnjeg izvješća o stanju poljoprivrede u 2023. godini (MPŠR, 2024).

REZULTATI I RASPRAVA

Proizvodnja

U 2023. godini ukupna proizvodnja voća iznosila je 131,8 tisuća tona (DZS, 2024). Najveći udio u ukupnoj proizvodnji ostvaruju jabuke s 61,82 tisuće tona i mandarine s 43,69 tisuća tona, koje zajedno čine gotovo 80 % ukupne proizvodnje voća u Hrvatskoj. Značajnu, ali znatno manju količinu čine **šljive** (5,71 tisuća tona) te trešnje (0,89 tisuća tona) i višnje (4,439 tisuća tona), koje se velikim dijelom koriste u prerađivačkoj industriji. Proizvodnja breskvi i nektarina (2,74 tisuće tona) te jagoda (2,51 tisuća tona) razmjerno je mala, no važna je u segmentu svježeg voća i lokalne potrošnje. (Tablica 1). Unatoč povoljnim agroekološkim uvjetima, proizvodnja agruma u Hrvatskoj i dalje je vrlo ograničena, izuzev mandarina – u 2023. godini proizvedeno je tek 0,38 tisuća tona naranči i 0,47 tisuća tona limuna, što ukazuje na neiskorišteni potencijal u tom dijelu voćarske proizvodnje.

Uvoz

Uvoz voća, uključujući tropsko voće i banane, u 2023. godini iznosio je ukupno 373,6 tisuće tona, što jasno pokazuje veliku ovisnost domaćeg tržišta o uvozu. Najveći dio uvoza dolazi iz zemalja Europske unije, s količinom od 267,28 tisuća tona, što čini oko 71,6 % ukupnog uvoza. Također, važno je naglasiti da 32,9 % ukupnog uvoza voća čini uvoz banana i ostalog tropskog voća (npr. ananas, avokado, mango, papaja, marakuja itd.), koji se u Hrvatskoj ne proizvode, te se njihova cjelokupna potražnja podmiruje isključivo iz uvoza. (Tablica 1).

Najznačajnije kategorije uvoznog voća su:

- 1. Tropsko voće i banane** - uvozne količine u 2023. godini iznosile su 122,90 tisuća tona što je približno trećina (32,9 %) ukupnog uvoza voća u Hrvatsku. Banane (uvoz 90,9 tisuća tona) su dominantna uvozna kategorija i jedno od najpopularnijeg voća među potrošačima zbog svoje dostupnosti, hranjivih vrijednosti i pristupačne cijene.
- 2. Citrusi** čine drugi najveći segment uvoza voća, s ukupno 104,51 tisuća tona uvezenih količina u 2023. godini s udjelom od 28,0 % u ukupnom uvozu. Naranče su najzastupljenije u ukupnom uvozu citrusa, s količinom od 66,98 tisuća tona. Međutim, važno je naglasiti da se veći dio uvoza i izvoza naranči odnosi na uvoz sokova od naranči koji su pomoću koeficijenata preračunati na ekvivalent svježe naranče.

3. **Jabuke** su treća najzastupljenija kategorija u uvozu (51,84 tisuća tona) s udjelom od 13,9 % u ukupnom uvozu. Također, kao i kod naranče veći udio uvoznih i izvoznih količina obuhvaća uvoz sokova od jabuke koji su pomoću koeфициjenata preračunati na ekvivalent svježih jabuke.

Izvoz

Izvoz voća u 2023. godini iznosio je ukupno 117,7 tisuća tona, što je znatno manje od uvoza, ukazujući na negativnu trgovinsku bilancu u sektoru voća. Pokrivenost uvoza izvozom u 2023. godini iznosi približno 31,5 %. Glavnina izvoza također je usmjerena prema zemljama EU-a (102,3 tisuća tona), što čini 87 % ukupnog izvoza. (Tablica 1)

Najznačajnije kategorije voća koje se izvozi su:

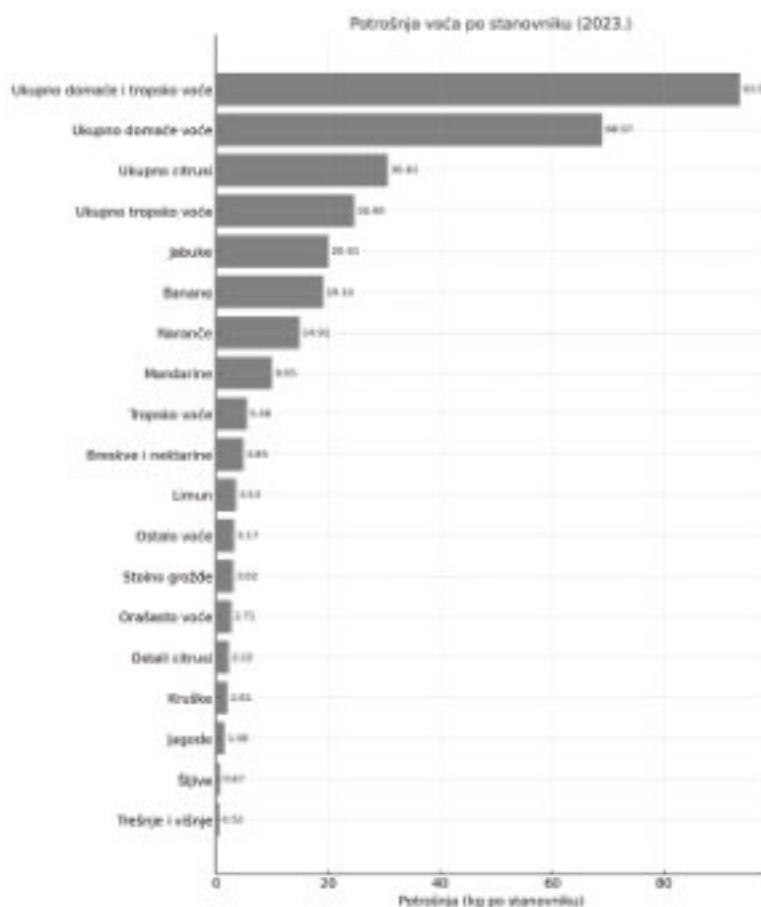
1. **Jabuke** su najzastupljenija kategorija domaćeg voća koje uspješno konkurrira na inozemnim tržištima. Izvoz jabuke u 2023. godini iznosio je 28,61 tisuća tona s udjelom od 24,3 % u ukupnom izvozu.
2. **Citrusi** su druga po značaju kategorija izvoznog voća s udjelom od 23,5 % u ukupnom izvozu voća. Unutar ove kategorije mandarina je najzastupljenija vrsta voća, s izvozom od 10,58 tisuća tona u 2023. godini. Značajan je i reeksport naranči.
3. **Tropsko voće i banane** - izvozne količine u 2023. godini iznosile su 22,94 tisuće tona, što čini 19,5 % ukupnog izvoza voća. S obzirom na to da Hrvatska ne proizvodi tropsko voće, ovaj izvoz se odnosi na reeksport.
4. **Ostalo voće** - šljive (6,85 tisuća tona) i trešnje i višnje (7,52 tisuća tona) – iako se radi o manjim izvoznim količinama – imaju značajnu ulogu u izvozu voća, doprinoseći diverzifikaciji i prepoznatljivosti domaće voćarske proizvodnje na inozemnim tržištima.

Najznačajnija izvozna tržišta za hrvatske višnje i trešnje u 2023. godini bile su Italija (649,3 t), Njemačka (550,5 t) i Francuska (440,0 t), dok su za šljive to Njemačka (2.470,2 t), Italija (1.759,6 t) i Slovenija (1.259,8 t).

Potrošnja voća

Potrošnja voća u 2023. godini iznosila je ukupno 93,57 kg po stanovniku, pri čemu je najveća potrošnja kontinentalnog voća 38,35 kg po stanovniku, citrusnog voća 30,61 kg po stanovniku, te tropskog voća (uključujući banane) 24,60 kg po stanovniku. Tropsko voće, uz banane, obuhvaća potrošnju avokada, manga, kiwija, ananasa i ostalih vrsta egzotičnog voća. Također, u voće spada i stolna maslina koja nije prikazana u tabličnim prikazima. Potrošnja stolne masline iznosila je 0,97 kg po stanovniku u 2023. godini.

Po pojedinim proizvodima najveća je potrošnja jabuka i prerađevina (20,01 kg po stanovniku), banana (19,15 kg po stanovniku), naranči i prerađevina (14,91 kg po stanovniku) i mandarina (9,95 kg po stanovniku) (Grafikon 1, izračunato prema podacima prikazanim u Tablici 1). U EU-u je potrošnja svježih naranči između 12 i 13 kg po stanovniku, dok prerađevine od naranče (uglavnom sokovi) iznose dodatnih 2-3 kg po stanovniku. Potrošnja svježih jabuka u EU iznosi 13-14 kg po stanovniku, a prerađevine od jabuke dosežu čak oko 10 kg po stanovniku.

Grafikon 1. Potrošnja voća u 2023.

Tablica 1. Proizvodno - potrošna bilanca voća (i citrusa) za 2023. godinu.

ELEMENTI BILANCE	TREŠNJE I VIŠNJE										UKUPNO DOMAĆE VOĆE	TROPSKO VOĆE**	BANANE	UKUPNO		
	NARANČE	LIMUN	MANDARINE	ŠLJIVE	TREŠNJE I VIŠNJE	JABUKE	KRUŠKE	BRESKVE I NEKTARINE	JAGODE	ORAŠASTO VOĆE					STOLNO GROŽĐE*	OSTALO VOĆE**
POVRŠINE (1 000 ha) inten. proizvod.	0,03	0,06	1,90	3,87	2,85	3,65	0,59	0,50	0,24	18,86	19,83					
PRINOS (100 kg/ha) inten. proizvod.	94,85	61,00	229,04	14,53	18,37	168,48	10,77	53,90	101,02	1,48	47,87					
Intenzivna proizvodnja	0,31	0,37	43,56	5,62	5,23	61,53	0,63	2,71	2,38	2,79	94,91					
Ekstenzivna proizvodnja (pretežno za vlastite potrebe)	0,07	0,10	0,13	0,10	0,10	0,29	0,07	0,03	0,13	0,04	85,76					
UKUPNO PROIZVODNJA	0,38	0,47	43,69	5,71	5,33	61,82	0,73	2,74	2,51	2,83	1,90	3,70	131,81	131,81		
UKUPAN UVOZ	66,98	18,66	6,49	12,06	4,49	51,84	10,06	16,84	4,65	9,63	20,90	15,73	250,73	32,00	90,90	373,63
UKUPAN IZVOZ	8,45	5,09	10,58	6,85	7,52	28,61	2,25	0,29	1,61	1,77	11,09	7,08	94,74	9,83	13,11	117,69
PROMJENE ZALIHA	-0,43	0,00	0,00	-0,04	0,02	0,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,39	0,00	0,00	0,39
DOMAĆA POTROŠNJA	59,34	14,04	39,60	10,96	2,28	84,22	8,54	19,29	5,56	10,69	11,71	12,35	287,40	22,17	77,79	387,36
GUBICI	1,78	0,42	1,19	0,15	0,04	2,78	0,34	0,58	0,17	0,11	0,04	0,12	7,98	1,11	3,89	12,97
Proizvodnja alkoholnih pića i ostalih neprehrambenih proizvoda	0,00	0,00	0,00	8,22	0,25	4,21	0,43	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	13,22			13,22
LJUDSKA POTROŠNJA	57,56	13,61	38,41	2,59	1,99	77,23	7,77	18,71	5,39	10,47	11,68	12,22	266,21	21,06	73,90	361,17
- po stanovniku/kg	14,91	3,53	9,95	0,67	0,52	20,01	2,01	4,85	1,40	2,71	3,02	3,17	68,97	5,46	19,15	93,57
Samodostatnost (%)	1	3	110	52	234	73	9	14	45	26	16	30	46	-	-	-

Izvor podataka: Izračunato na temelju podataka DZS RH, 2024.

NAPOMENA: Uvoz i izvoz obuhvaćaju svježe voće i prerađevine (džemovi, sokovi, konzervirano voće), pri čemu su prerađevine izražene kao ekvivalent svježeg voća.

*intenzivna proizvodnja grožđa (stolno grožđe+grožđe za proizvodnju vina)

Ukupno proizvodnja grožđa = stolno grožđe (formula)

**OSTALO VOĆE koje se proizvodi u Hrvatskoj= (marelice+smokve+ostalo bobičasto voće osim jagoda +ostalo svježe voće – okućnice)

TROPSKO VOĆE (banana, mango, avokado, ananas, papaja, kokos, marakuja (passion fruit) itd.)

Stupanj samodostatnosti (%)

U 2023. godini stupanj samodostatnosti za domaće voće u Hrvatskoj iznosio je 46 %, što znači da domaća proizvodnja pokriva manje od polovice ukupnih potreba tržišta. U 2023. godini Hrvatska je manjkava u svim voćnim vrstama, osim u proizvodnji trešnji i višnji (234 %) i u proizvodnji mandarina (110 %). Udio višnji je 83 % u ukupnoj proizvodnji, samo manji udio čine trešnje (Tablica 1).

Veleprodajne cijene voća u Hrvatskoj

Prema podacima prikazanim u Tablici 2., veleprodajne cijene voća u Hrvatskoj od 2018. do 2023. godine pokazuju jasan uzlazni trend kod gotovo svih vrsta, uz prosječan rast od 40 do čak 70 %. Povećanje cijena rezultat je inflacije, rasta troškova proizvodnje i transporta te sve češćih klimatskih nepogoda. Najstabilniji rast bilježe jabuke, čije se cijene kreću od oko 0,6 do 1,1 €/kg, dok koštičavo voće – osobito trešnje, breskve i marelice – bilježi najveće poskupljenje. Cijena trešanja gotovo se utrostručila (s 2,14 na 5,83 €/kg), a višnje i breskve porasle su za više od 90 %. Stolno grožđe također pokazuje izražen rast nakon 2020. godine, dok uvozno voće poput banana i citrusa ostaje stabilnije zahvaljujući stalnoj dostupnosti na međunarodnom tržištu. Ukupno gledano, domaće sezonsko voće znatno je osjetljivije na tržišne i klimatske promjene, dok je uvozno voće stabilniji segment veleprodaje.

Tablica 2. Veleprodajne cijene voća u razdoblju 2018. – 2023. (eur/kg)

Vrsta voća	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	Promjena 2018. –2023. (%)
Jabuka Idared	0,76	0,59	0,89	0,75	0,78	0,87	14,5
Jabuka Jonagold	0,74	0,62	0,91	0,8	0,83	0,88	18,9
Jabuka Zlatni Delišes	0,81	0,68	0,92	0,86	0,9	1,11	37
Kruške	1,41	1,41	1,48	1,56	1,7	1,97	39,7
Breskva	1,22	1,12	1,41	1,62	1,73	2,51	105,7
Marelica	1,6	1,47	1,85	2,05	2,09	2,75	71,9

Grožđe stolno, bijelo	2,28	2,06	2,2	2,57	2,56	3,45	51,3
Grožđe stolno, crno	2,37	2,03	2,26	2,6	2,37	3,38	42,6
Trešnja	2,14	2,66	2,82	3,14	2,75	5,83	172,4
Višnja	1,98	1,89	1,74	2,47	1,92	3,82	92,9
Lubenica	0,49	0,64	0,52	0,5	0,63	0,88	79,6
Mandarina	0,62	0,63	0,74	0,82	0,89	0,95	53,2
Naranča	1,1	1,06	1,19	1,08	1,18	1,46	32,7
Limun	1,56	1,38	1,52	1,38	1,46	1,5	-3,8
Jagoda	2,6	2,72	3,24	3,45	3,18	4,3	65,4
Šljiva	0,73	0,82	0,92	0,92	1,13	1,53	109,6
Banana	1,09	1,07	1,02	1,03	1,11	1,29	18,3

Izvor: Godišnje izvješće o stanju poljoprivrede u 2023. godini (Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, 2024).

ZAKLJUČAK

Analiza voćarskog sektora u Hrvatskoj pokazuje da, unatoč povoljnim agroklimatskim uvjetima i dugoj tradiciji uzgoja, domaća proizvodnja i dalje značajno zaostaje u pogledu učinkovitosti, samodostatnosti i konkurentnosti. Hrvatska raspolaže brojnim prirodnim resursima i stručnim znanjem, no ti potencijali nisu iskorišteni zbog niza strukturnih i organizacijskih ograničenja.

Glavni izazovi sektora odnose se na usitnjenu strukturu proizvodnje, mali broj ekonomski održivih gospodarstava, nedovoljno udruživanje proizvođača, zastarjele nasade i ograničene kapacitete za preradu i skladištenje. Takva struktura dovodi do niske produktivnosti, otežava tržišni nastup i povećava ovisnost o uvozu, čak i kod vrsta koje se uspješno mogu proizvoditi u našim agroekološkim uvjetima.

Ukupna proizvodnja voća u 2023. iznosila je oko 131,8 tisuća tona, što predstavlja blagi rast u odnosu na prethodne godine, ali i dalje ne zadovoljava potrebe domaćeg tržišta. Uvoz voća istodobno je čak 217 % veći od izvoza – najviše uvozimo tropsko voće, citrusne i jabuke, dok je izvoz dominantno usmjeren na jabuke i mandarine. Potrošnja voća po stanovniku iznosi oko 93,6 kilograma, uz izraženu potražnju za tropskim i egzotičnim vrstama, što dodatno produbljuje uvoznu ovisnost i narušava prehrambenu sigurnost zemlje.

Niska proizvodnja i nedovoljna samodostatnost posljedica su kombinacije strukturnih slabosti i neadekvatne politike razvoja. Nedostatak ulaganja u modernizaciju nasada, ograničena primjena suvremenih tehnologija i slabo razvijeni sustavi navodnjavanja čine sektor ranjivim na klimatske promjene, posebno na sve češće suše i neujednačene oborine. Trenutno je tek manji dio voćnjaka opremljen sustavima navodnjavanja, što znatno ograničava stabilnost i kvalitetu proizvodnje.

Iako sektor voća i povrća ima najveći broj priznatih proizvođačkih organizacija (7 od ukupno 27 u 2023. godini), taj je broj i dalje relativno malen s obzirom na fragmentiranost i veličinu sektora. Pritom se postavlja pitanje njihove stvarne funkcionalnosti i učinkovitosti u jačanju

tržišnog položaja proizvođača.

Također, iako postoje mjere ruralnog razvoja i financijski poticaji, njihova provedba često je opterećena administrativnim preprekama, sporom realizacijom i nedostatkom savjetodavne podrške. Time se propušta prilika za strateško jačanje konkurentnosti i modernizaciju sektora.

Za dugoročno unapređenje hrvatskog voćarstva nužno je poticati uvođenje novih tehnologija, uključujući preciznu poljoprivredu, digitalne sustave praćenja rasta i kvalitete plodova te automatizirane sustave berbe i sortiranja. Ulaganje u navodnjavanje mora postati prioritet, dok je istodobno potrebno jačati udruživanje proizvođača radi učinkovitijeg zajedničkog plasmana, prerade i promocije proizvoda. Posebno važnu ulogu u održivom razvoju sektora ima razvoj kratkih lanaca opskrbe i provedba školskih shema voća i povrća, koje povezuju lokalne proizvođače i potrošače, potiču održivu potrošnju te osnažuju lokalno gospodarstvo.

Dodatno, veći naglasak treba staviti na poticanje ekološke i održive proizvodnje te razvoj prerade – osobito u segmentima s većim potencijalom dodane vrijednosti poput sokova, sušenog voća i džemova. Promocija domaćeg voća kroz sustave kvalitete, poput oznake „*Dokazana kvaliteta*“, može pridonijeti prepoznatljivosti i konkurentnosti hrvatskog voćarstva na domaćem i inozemnom tržištu.

U konačnici, bez sustavnog pristupa i strateških ulaganja u tehnologiju, organizaciju i tržišnu integraciju, Hrvatska će teško povećati samodostatnost i iskoristiti svoje prirodne prednosti. Međutim, uz koordinirano djelovanje države, proizvođača i stručnih institucija, sektor može ostvariti značajan iskorak prema konkurentnom, održivom i samodostatnom voćarstvu.

LITERATURA

Doc. ASA/PE/609, Doc. ASA/PE/612, Doc ASA/PE/641, Voće

Državni zavod za statistiku (2024). Biljna proizvodnja u 2023. (interni podaci DZS-a.)

Državni zavod za statistiku (2024). Uvoz i izvoz po proizvodima carinske tarife i zemljama porijekla (tab 45. i tab 46.), za 2023.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva. (2024). Godišnje izvješće o stanju poljoprivrede u 2023. godini. Zagreb: Uprava za poljoprivrednu politiku, EU i međunarodnu.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva. (2024). <https://poljoprivreda.gov.hr/vocarstvo/19>

Fruit Market in the Republic of Croatia

ABSTRACT

The aim of this paper to analyze the fruit market in Croatia using key indicators, such as production, imports, exports, and total fruit consumption, with a particular focus on the year 2023. The results indicate an imbalance between domestic production and consumption. In 2023, the import coverage ratio was approximately 31.5%, while the level of self-sufficiency stood at only 46%. The most significant import categories include tropical fruit (especially bananas), citrus fruit, and apples, whereas exports consist primarily of apples, bananas (re-exports), and table grapes. The low level of self-sufficiency shows that the Croatian fruit market is structurally dependent on imports in the long term, which increases the vulnerability of the food-supply system and highlights the need for targeted measures to strengthen domestic production. The paper recommends increasing investment in irrigation and orchard modernization, developing short supply chains, and promoting organic production, processing, and the marketing of domestic fruit.

Keywords: fruit market, Croatia, supply balance sheets, self-sufficiency